

remén átbukva csatorna vezette le a hegyoldalból. A tálalattal a teraszon valószínűleg kerti padon lehetett megpihenni. Az említett kőfaragvány nem került elő, így feliratát és korát nem tudtuk meghatározni.

TOMKA GÁBOR

377. Szil, Árpád utca

(Győr-Moson-Sopron megye) B, Á

2005. júniusban régészeti szondázást végeztünk a telken (Hrsz.. 328), a lelőhely kiterjedésének és pontos jellegének meghatározására. A 30×10 m alapú árokban, a homokos altalajban 90 cm mélyen egy barna agyagos betöltésű ÉK–DNy-i irányú U-metszetű árkot találtunk. A feltöltésről kibontás előtt Árpád-kori, 12–13. századi kerámiát gyűjtöttünk, az objektum betöltéséből leletanyag nem került elő.

A telken a felületről további leletanyagként Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk, valamint bronzkori(?) edényoldal-töredékeket benyomkodott pontsorrall ellátott, applikált szalagdísszel. A lelőhelyen egy jellegében még ismeretlen őskori telephely mellett, szeres típusú, nagy kiterjedésű, de laza szerkezetű Árpád-kori faluval számolhatunk.

ASZT ÁGNES

378. Szirmabesenyő, Hegy alatti földek

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő

2005. október 11-én helyszíni szemlét végeztem a község külterületén, 25 ingatlan villamosenergia-ellátásához kapcsolódóan. A helyszíni szemle időpontjában a terület lefedettsége nem tette lehetővé a régészeti szempontú vizsgálatot, régészeti lelőhely meghatározását. Azonban a tervezési területtől kissé ÉÉNy-ra, a 26. sz. főútból Ny-i irányban leágazó műút déli oldalán a Hegy alatti földek elnevezésű dűlőben a felszínen néhány kerámiatöredéket találtam, mintegy 100×180 m-es területen.

A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

JENEI ANITA

379. Szombathely, Arany-patak lakópark

(Vas megye) R, Ró

2005. április 4. és május 17. között végeztünk megelőző feltárást a hajdani Zeli-major területén építendő lakópark helyén. Összesen 11 393 m²-t, 86 objektumot tártunk fel az Arany-patak É-i teraszán.

Az alacsonyabb térszínen egy kora rézkori megaronos, alapárkos-oszlopszerkezetes (20×8,5 m) kéthelyiséges, paticsfalú lakóépületet kutattunk meg. Ugyanezen a teraszon, a háztól K-re kb. 100 m-re egy újabb ilyen korú települési gócot találtunk, szemétdöbrökkel és gabonatarló veremmel. Ezek között egy sekély, négyszögletesen futó árkokkal határolt területen belül hamvasztott homo maradványok voltak egy mély gödörben, edé-

nyek (tálak, fazék) töredékeivel borítva. A jelenséget szertartási helyként is értelmezhetjük.

A kora rézkori települési objektumoktól É-ra, magasabb térszínen egy nagyjából K–Ny-i irányú római kori útra bukkantunk. Ez két árokként, köztük kavicsozással jelentkezett a gépi humuszoláskor. A kb. 150 m hosszúságban kézzel kibontott út szélessége 6,5–7 m. Ehhez az úthoz É-ról egy másik hasonló út is becsatlakozott. A kereszteződés mellett egy urnás-hamvasztásos temetkezést (Kr. u. 1. sz. vége) is feltártunk.

Munkatársak: Rozsonits Gyöngyi, Vámos Gábor régésztechnikusok.

ILON GÁBOR

380. Szombathely, Aréna utca 12.

(Vas megye) Ró

2005. május 2–11. között beépítést megelőző régészeti kutatást végeztünk a telken, mintegy 128 m² egybefüggő felületet tártunk fel. A 16,3×7,9 m-es szelvényben 50–70 cm-es mélységben a korábbi téglaház helyén egykor állt vályogfalú ház elplanírozott omladéka alatt feltehetően a római korból, vagy azt követően kialakított döngölt szürkés-sárga kompakt agyagréteg alatt feltöltésben átégett, leletek hiányában feltételezhetően római kori felszínnek meghatározható felület mutatkozott. A felület felszíni bontása során sem további régészeti jelenség, sem pedig érdemi régészeti lelet nem került napvilágra, ezért a felületen arányosan elhelyezve három (két 1×1 m-es, illetve egy 1,5×1 m-es) mélyszondával törtük át a felületet. A geológiai altalajt a mai járdaszint alatt 23 cm mélyen értük el. A 2. számú szondában közvetlenül az altalaj felett szórványos római falazó- és tetőfedő téglák, csatári kő törmelék illetve néhány jellegtelen kerámia jelentkezett. A másik két mélyszonda régészeti-leg negatívnak bizonyult.

SOSZTARITS OTTÓ

381. Szombathely, Ipari út, Fachmarkt

(Belső-majorhely)

(Vas megye) R

2005. június 27. és augusztus 31. között megelőző feltárást végeztünk építkezéshez kapcsolódóan a területen. Az I. ütemben kutatóárkok segítségével próbafeltárás során tettünk megfigyeléseket. A teljes megkutatott terület nagysága valamivel meghaladja az előirányzott 7 655 m²-t, melyen 208 régészeti objektumot dokumentáltunk.

A lelőhelyen azonosított rézkori település kiterjedésének megállapításához nagyban hozzájárultak geológiai szempontok is, ugyanis a jelenségek egy ÉK–DNy irányú, barna erdőtalaj sávban koncentráálódtak, az ettől K-re és Ny-ra eső sárga agyagos területen erősen csökkenő intenzitást mutatva. Feltételezésünk szerint itt egykor alacsony dombvonulat húzódnak, melyet a természetes erózió és a mezőgazdasági művelés pusztíthatott el.

Ugyanakkor a település ÉÉK felé tovább húzódhatott, de ennek megkutatását a vasúti töltés akadályozza.

A kisebb-nagyobb csoportokat alkotó régészeti objektumok mintegy 90%-át kitevő különböző méretű cölöphelyek a teljes területen jelentkeztek, az elsődleges feldolgozottság szintjén azonban csupán három földfelszínre épített felmenő falú ház azonosítható, illetve feltehetően határoló funkciót ellátó oszlopsorok (kerítés?). A cölöphelyek néhol sűrűbb előfordulása az épület megújítására utalhat. Ezenkívül egy teljesen szétdúlt kemence hamusgödrével, két vörösre átégett sekély betöltésű nyílt tüzelőhely és néhány agyaggyertya, illetve hulladékgyödör került elő. Utóbbiak a feltárt terület É-i részén koncentráálódtak. Feltűnő, hogy inkább a cölöphelyek tartalmazták a túlnyomórészt kerámiatöredékekből álló leletanyagot, melyek között több perem- és fültöredék is előfordul. Kidolgozásuk gyenge minőségű, színük a világosbarnától az egészen sötét barnáig, feketéig terjed, egyetlen körömbecsipkedéses peremtöredéket leszámítva díszítetlenek.

A datáló értékű kerámiatöredékek alapján a feltárt települést a rézkor elejére tehetjük, a kései lengyeli kultúra és a korai Balaton-Lasinja kultúra átmeneti időszakára.

Munkatárs: Szilasi Attila Botond régésztechnikus.

POLGÁR PÉTER

382. Szombathely, Kozmán kívüli-dűlő

(Vas megye) U, R, Kk

2005. május 17. és július 7., majd augusztus 24. és szeptember 9. között végeztük el a tervezett lakópark területén a megelőző feltárást. Ennek során 21 589 m²-en 424 objektumot tártunk fel, amelyek három korszak emlékanyagához sorolhatók.

A *DVK kottafejes fázisának* telepe a Perinttől Ny-ra kb. 1 km-re az úgynevezett Oladi-platóhoz kapcsolódó löszös dombvonulaton ÉNy-DK-i irányban helyezkedik el. A telep Ny-i legszélén, az utolsó Langgrubetől Ny-ra, közvetlenül mellette a kő nyersanyag feldolgozására utaló, azok mikroszilánkjait is tartalmazó gödrök csoportja volt elkülöníthető. A telep DK-i területén – egy csoportban – találtuk meg szinte az összes hajdani gabonás vermet. A telep házainak egy része oszlopszerkezetes volt és többször megújították azokat. Másutt a Langgrubek között nem találtunk oszlophelyeket, azaz talpgerendás házakat kell feltételeznünk. A házak falát agyaggal tapasztották, amelyet a nagy mennyiségben feltárt paticis igazol. A viszonylag nagyszámú kerámia (mindössze néhány darabon maradt meg a festés nyoma) mellett kő vésőbalták és a gabona feldolgozásnál használatos alsó őrlőkövek és zúzókövek is előkerültek. A telep Vas megye első teljes egészében feltárt faluja.

A *badeni kultúra* időszakának telepjelenségei közül nyílhegyeket bontottunk ki a 103. és 375. sz. objektumokból. A 243. sz. objektumban nagy mennyiségű kagylótöredéket tartalmazó betöltésréteg is volt.

Néhány késő középkori gödörből mintát vettünk talajtani, palinológiai és archaeobotanikai vizsgálatra. Igen kevés és rossz megtartású csontmaradványt gyűjtöttünk. A lelőhely légi fotózását Pap Gábor végezte el.

Munkatársak: Vámos Gábor, Czoczek Viktória és Rozsonits Gyöngyi régésztechnikusok.

ILON GÁBOR

383. Szombathely, Mátyás király utca 22.

(Vas megye) Ró

2005. április 4. és május 4. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a telek (Hrsz.: 8830) két különálló felületén, összesen 330 m²-en.

Az utcafronthoz közelebb eső „A” felületen egy újkori beásáson kívül csak közvetlenül a köves altalaj felett húzódó iszapos-homokos-apró kavicsos, megközelítőleg 50 cm vastag réteg tekinthető régészeti jelenségnek. Ez utóbbiban sok legömbölyödött szélű római tetőfedő téglá töredékét, továbbá kerámiadarabokat találtunk. Az efelett húzódó homokos rétegeknek is öntéstalaj jellege volt megfigyelhető.

A „B” munkaterületen egy újkori téglafalon és planírozott építési törmeléken kívül egy római kori épület kiszedett falait találtuk meg. A sárga agyagos altalajba alapozott falakat valószínűleg az újkorban bontották vissza, illetve szedték ki köveiket. Az épület építésének két periódusát lehetett elkülöníteni: 1. az előbb említett falak felhúzásának periódusa, 2. majd egy kevésbé mélyen megalapozott É-D-i irányú fal (köveit későbbi korok szintén kiszedték) és egy visszabontott apszis periódusa. Padlószinteket egyáltalán nem találtunk, ezek már korábban elpusztultak. A római épületen kívül egy római kori gödröt és két kutat tártunk fel. Az egyik kútból kerámia- és állatcsonttöredékeken kívül kőfaragványok is kerültek elő: egy 1. századi, valószínűleg sírsztélé férfifejet ábrázoló töredéke, egy másik fej töredéke, továbbá egy építészeti elem.

Munkatársak: Pásztókai-Szeöke Judit, Tárczy Tamás.

SOSZTARITS OTTÓ

384. Szombathely, Petőfi telep, Halastó utca

(Vas megye) Ő, Á

2005. szeptember 12–18. között végeztük el a terület próba- és megelőző feltárást (Hrsz.: 14563/17–18, 14563/19). A kutatás során 635 m²-t tártunk és mértünk fel, továbbá 28 objektumot dokumentáltunk. Az építendő új út felületébe mélyített árokban régészeti jelenséget nem tapasztaltunk. A tervezett építkezés I. üteme területén pusztán újkori objektumokat találtunk. A 10. sz. objektumban, amely egy öntéstalajjal feltöltött gödör, másodlagos helyzetben két darab szentgáli radiolaritszilánk került elő, amelyek közelebből nem megállapítható korú őskori telepre utalnak. Az építkezés II. üteme területének egy részén, amelyet a 2., 3., és 4. sz. kutatóárokcal is érintettünk, Árpád-kori jelensé-